

Verzinsels

Wat zijn "verzinsels" precies? In het woordenboek staat: een geheugenstoornis, het resultaat van verzonnen, verdraaide of verkeerd geïnterpreteerde herinneringen betreffende zichzelf of betreffende de omringende leefwereld zonder bewust de bedoeling te hebben te bedriegen of te misleiden.

Verzinsels vertellen is anders dan liegen want de persoon verzint verhaaltjes die hij of zij oprecht gelooft en waarvan hij/zij er van uit gaat dat jij, als toehoorder, ook gelooft wat er verteld wordt. De verzinsels zijn vaak samenhangend en klinken relatief normaal. De informatie in de verzinsels is over het algemeen vals of ontstaan uit foute herinneringen vanuit de persoon zelf of vanuit wat er gehoord, gelezen of gezien werd. Verzinsels kunnen gaan over subtiele wijzigingen in een echt verhaal tot over vrij bizarre verzonnen verhaaltjes.

De verzinsels zijn dikwijls opvallend en schaamteloos tegenstrijdig maar dit duidelijk maken aan de verzinner lukt moeilijk en veroorzaakt problematisch gedrag. De verzinner kan zwaar beginnen argumenteren over wat jij tegenstrijdig vindt en je zal de discussie niet winnen. De verzinner kan erg opgewonden en onrustig worden en gedraagt zich als slachtoffer want hij/zij kan je opeens niet meer vertrouwen, je bent zijn/haar vriend(in) niet meer, je gelooft hem/haar niet langer meer, je noemt hem/haar een leugenaar, enz....

Ook al is iets verzinnen meestal onschadelijk, toch kan het ook leiden tot penibele situaties als de verzinner zo overtuigend duidelijk maakt dat hij/zij de waarheid spreekt over iets of iemand, dat er tussenkomst nodig lijkt van autoriteiten, zelfs van de politie.

Wat is de beste manier om personen die een loopje nemen met de waarheid te helpen?

Janie Forster (MD, Developmental Neuropsychiatrist of the Pittsburgh Partnership en raadgeefster bij IPWSO) geeft een aantal vragen om grondig over na te denken:

- Is dit soort gedrag typisch voor de persoon met PWS?
- Kreeg de persoon met PWS de diagnose bipolaire stoornis of krijgt hij/zij medicatie die de gemoedsgesteltnis kan beïnvloeden?
- Vertoont de persoon overmoedig gedrag?
- Heeft de persoon een grote mate van vrijheid in zijn/haar leven?
- Wat is het genetisch subtype van PWS?
- Zijn de ouders de wettelijke verantwoordelijken of staat de PWS persoon voor zichzelf in?

"Een typische gekend kenmerk van PWS is dat ze alles alleen maar vanuit hun eigen standpunt bekijken. Ze *kunnen* een anders standpunt wel begrijpen maar niet op het moment dat ze een punt maken van hun eigen standpunt. Achteraf Is het mogelijk dat ze toegeven dat wat ze vertelden niet waar was of ze zullen ontkennen dat ze het ooit verteld hebben. Ik ben tot de vaststelling gekomen dat ze op het moment dat ze het verzinsel vertellen, overtuigd zijn van de waarheid

ervan. Dat is precies de reden waarom ze zo overtuigend zijn en het zo moeilijk is om ze tot inzicht te brengen. Een ander cognitief trekje is dat ze capabel zijn om kleine feitjes samen te gooien en er een mooi geheel van in elkaar te puzzelen. Ze kunnen bv. stukjes van gesprekken opvangen en daar een vrij overtuigend verhaal rond bouwen. Dat verhaal klinkt dan zeer geloofwaardig en er is belangstelling. Er gaat heel wat directe aandacht naar de inhoud van het verhaal en naar de persoon die het vertelt. Dit is een bestendige factor: het verhaal krijgt heel wat interesse ook al is het onjuist.

Correct omgaan met dit gedrag is een uitdaging. Hier zijn verschillende suggesties:

- **Beperk hun graad van vrijheid.** Hij/zij komt misschien in contact met teveel personen en krijgt teveel informatie. Dat beïnvloedt hem/haar niet zo goed. Computergebruik wordt best beperkt en gebeurt best onder toezicht.
- **Zorg dat de toehoorders op de hoogte zijn.** Verwittig iedereen die met hem/haar in contact komt, dat hij/zij soms verzinsels vertelt en dat de geloofwaardigheid van wat er verteld wordt dus in twijfel mag getrokken worden.
Probeer een gesprek met een PWS persoon naar een veilig onderwerp te brengen, een onderwerp waarvan iedereen weet dat het waar is. Vb. "Vertel ons eens over je collectie sportattributen." of "Vertel ons over de eerste keer dat je naar een voetbalwedstrijd ging."
Wanneer de persoon met PWS in een leefgemeenschap of op internaat is, kan het belangrijk zijn om de verzorgers/leraars te leren hoe ze best reageren op verzinsels. Vb. "Dat is een interessant verhaal maar ik zal het er eens over hebben met je mama." Of "Je moet je wel heel belangrijk voelen als je denkt dat je familie bent van een groot sportfiguur." Het is niet de bedoeling om de verhalen te negeren of om ze af te remmen. Zorgen dat hij/zij geen gezichtsverlies lijdt is belangrijk.
- **Breng hun admiratie voor iets of iemand naar iets in hun voordeel.** Als hij een groot sportfiguur wil worden of zij wil een filmster worden dan moeten ze ook de manier van leven overnemen en daar is gewichtscntrole en veel lichaamstraining onderdeel van. (de Special Olympics kunnen een prachtige manier zijn om een goed niveau van competitie en de daarmee gepaard gaande training te realiseren)
- **Gebruik verhalen met een boodschap.** Verhalen met een boodschap zijn een behulpzaam middel om bepaalde morele zaken aan te brengen vb. het is fout om te liegen. De meeste personen met PWS die verzinsels vertellen, zijn creatief van geest dus is het misschien mogelijk om samen een verhaal met een boodschap te schrijven.
- **Breng de politie op de hoogte.** Wees vooruitziend. Breng de politie op de hoogte van het feit dat je kind wel eens zaken verzint. Geef hen uw telefoonnummer zodat ze u kunnen verwittigen als ze betrokken worden in iets rond uw kind. Als uw kind al in contact kwam met de politie, dan raad ik u sterk aan om uw kind onder constant toezicht te houden. Hoe sterk ze ook zijn in hun verzinsels, ze zullen zichzelf niet kunnen verdedigen en het hof kan hen hoger inschatten dan in werkelijkheid het geval is.
- **Overweeg therapie.** Als de personen met PWS sterk functioneren, dan kunnen zij worstelen met het besef van de problemen rond hun syndroom

en dan zullen ze in hun verzonden verhaal allemaal iemand zijn die geen syndroom heeft.

- **Pas medicatie aan** als ze bijdragen tot het vertellen van verzinsels.